Autoriteit
Consument & Markt

Ons kenmerk: 2014202046
Zaaknummer: 14.0104.52

Muzenstraat 41 | 2511 WB Den Haag
Postbus 16326 | 2500 BH Den Haag
T 070 722 20 00 | F 070 722 23 55
info @acm.nl | www.acm.nl | www.consuwijzer.nl

Margebesluit Liander N.V. Meetdomein E 2011

Besluit van de Autoriteit Consument en Markt als bedoeld in artikel 4a, eerste lid, van de Regeling Meettarieven

Bijlage 1: Berekening van de marge in rekenkundige formules

Bijlage 2: Uitwerking van de methodiek voor de WACC

Autoriteit
Consument & Markt

1 Inleiding en leeswijzer

1. Met dit besluit geeft de Autoriteit Consument en Markt (hierna: ACM) uitvoering aan artikel 4a, eerste lid, van de Regeling meettarieven[1] door vaststelling van het verschil tussen de tariefinkomsten en de kosten (hierna: de marge) voor meetactiviteiten bij kleinverbruikers[2] met een aansluiting op het net van Liander N.V. in 2011. De meetactiviteiten waarop dit besluit betrekking heeft, betreffen de wettelijke taken op grond van artikel 16, eerste lid, onderdeel o, van de Elektriciteitswet 1998 (hierna: E-wet) om zorg te dragen voor het beheer en onderhoud van de meetinrichtingen voor deze kleinverbruikers. Voor het meten van gas wordt vanaf 2012 de marge in afzonderlijke besluiten vastgesteld.

2. De E-wet en de daarop gebaseerde Regeling meettarieven verplichten ACM tot het vaststellen van meettarieven voor kleinverbruikers van elektriciteit. Deze tarieven worden vanaf 2008 jaarlijks door ACM vastgesteld op basis van de tarieven in het voorgaande jaar, met een correctie voor inflatie.[3] Als artikel 3 van de Regeling meettarieven in werking treedt, start een nieuwe methode van vaststelling van de meettarieven. Deze nieuwe methode houdt in dat de meettarieven worden berekend op basis van de kosten die een netbeheerder heeft gemaakt in het voorgaande kalenderjaar. ACM is dan tevens bevoegd de tarieven te corrigeren voor zover er vanaf het jaar 2011 verschillen zijn opgetreden tussen de kosten en opbrengsten in dit meetdomein.

3. Deze overgang naar een methode van tariefvaststelling op basis van de kosten in het voorgaande jaar heeft tot gevolg dat ACM de inkomsten uit meettarieven en de kosten in het meetdomein moet monitoren en jaarlijks per netbeheerder het verschil moet vaststellen vanaf 1 januari 2011.[4] De monitoring vindt plaats op basis van door ACM opgestelde boekhoudkundige regels, te weten de Regulatorische accounting regels Meetdomein Elektriciteit en Gas Regionale Netbeheerders (hierna: RAR).[5]

4. De kosten in het meetdomein bestaan voor een deel uit operationele kosten en voor een deel uit kapitaalkosten. De kapitaalkosten bestaan uit vermogenskosten en afschrijvingen, waarvan de gemene deler de gestandaardiseerde activawaarde (hierna: GAW) is. In artikel 4a, derde lid, van de Regeling meettarieven is hierover bepaald dat ACM de GAW voor iedere netbeheerder in het meetdomein vaststelt. Voor het deel van de activa dat in gebruik is genomen vóór het begin van de monitoring is de start-GAW per netbeheerder vastgesteld

[1] Staatscourant 2010, nr. 18248. Zie voor de actuele versie: www.wetten.nl.

[2] Afnemers met een aansluiting met een doorlaatwaarde van maximaal 3 * 80 A.

[3] Zie artikel 1 van de Regeling meettarieven.

[4] Zie artikel 4a, eerste en tweede lid, van de Regeling meettarieven.

[5] Dit document wordt regelmatig geactualiseerd. Zie www.acm.nl.

voor zowel elektriciteit en gas in het Besluit vaststelling GAW meetdomein elektriciteit en gas.[6]

5. In het onderhavige besluit wordt de marge vastgesteld in het meetdomein elektriciteit van Liander N.V. in 2011. Daartoe wordt in hoofdstuk 2 van dit besluit de procedure beschreven die is gevolgd bij de totstandkoming van het besluit. Vervolgens wordt in hoofdstuk 3 het juridisch kader beschreven waarop dit besluit is gebaseerd. Hoofdstuk 4 bevat een beschrijving van de methode die is gehanteerd om te komen tot de vaststelling van de marge in het jaar 2011 en hoofdstuk 5 bevat het dictum. Bijlage 1 bevat de uitwerking van de methode in formules. Bijlage 2 bevat een beschrijving van de methodiek voor de vaststelling van de weighted average costs of capital (WACC).

6. Om de tekst leesbaar te houden worden de wettelijke taken waarop dit besluit ziet in het vervolg ‘het meetdomein’ genoemd. Dit besluit heeft betrekking op het meetdomein elektriciteit.

2 Gevolgde procedure

7. In dit hoofdstuk beschrijft ACM de procedure die zij heeft gevolgd bij de totstandkoming van dit besluit.

8. Ter voorbereiding op het onderhavige besluit heeft ACM in de vorm van klankbordgroepen de netbeheerders en representatieve organisaties geconsulteerd over organisatorische, technische en kostenaspecten die verband houden met het meetdomein.[7] Deze klankbordgroepbijeenkomsten hebben plaatsgevonden op 22 april 2011, 27 juni 2011 en op 31 augustus 2011. Daarnaast heeft met een vertegenwoordiging van de netbeheerders verschillende malen overleg plaatsgevonden over aspecten die verband houden met de overname van de zogenaamde Oxxiometers. ACM heeft de overnameprijs van deze meters, die onderwerp is geweest van onderzoek door de netbeheerders, in het Besluit vaststelling

[6] Besluit met registratienummer 2014.200505.

[7] Voor de klankbordbijeenkomsten zijn uitgenodigd: Cogas Infra & Beheer B.V., DELTA Netwerkbedrijf B.V., Endinet B.V., Enexis B.V., Intergas Energie B.V., Liander N.V., N.V. RENDO, Stedin B.V., Westland Infra Netbeheer B.V., Zebra Gasnetwerk B.V., Oxxio Nederland B.V., Energie Nederland, EnergieNed: Platform Meetbedrijven, Consumentenbond, Netbeheer Nederland, ZLTO, WENb, Vrijhandels Organisatie voor elektriciteit en gas, VNO-NCW, VNCI. VME, VFK, VNG, Vereniging van Gasmeterleveranciers, VEMW, UNETO-VNI, Stichting Warmtepompen, Stichting Sterking, Stichting Natuur en Milieu, Stichting Duurzame Energie Koepel, Productschap Tuinbouw, PAWEX, Organisatie voor Duurzame Energie, Netherlands Oil and Gas Exploration and Production Assosiation, MKB-Nederland, LTO Noord Glaskracht, LTO Noord, LTO Nederland, LLTB, Koninklijke Vereniging van Gasfabrikanten in Nederland, Koninklijk Metaalunie, IPO, Holland Solar, FME-CWM, Federatie van Energieconsultants en COGEN Nederland.

GAW meetdomein elektriciteit en gas getoetst aan haar eigen methode en uitgangspunten.[8]

9. In november 2011 zijn de RAR voor regionale netbeheerders voor het meetdomein voor de eerste maal vastgesteld. Bij e-mail van 15 december 2011 zijn deze RAR aan de netbeheerders toegestuurd.[9] Bij e-mail van 30 december 2011 is een gecorrigeerde versie van beide documenten aan de netbeheerders verstuurd met daarin enkele niet-inhoudelijke, tekstuele verbeteringen.[10]

10. ACM heeft op 23 mei 2012 het informatieverzoek meetdomein per e-mail verzonden aan de netbeheerders.[11] De beoordeling van deze gegevens heeft ACM in 2012 uitgevoerd waarbij ACM onder andere nadere toelichting van de netbeheerders heeft gevraagd.

11. Op 1 januari 2013 is artikel 4a van de Regeling Meettarieven in werking getreden op grond waarvan ACM per netbeheerder de marge dient vast te stellen.

12. Op 9 april 2014 heeft ACM ten behoeve van de vaststelling van de marges op grond van artikel 4a van de Regeling meettarieven de GAW vastgesteld met betrekking tot de meetactiviteiten voor kleinverbruikers van gas en elektriciteit.[12]

13. Met het onderhavige besluit wordt de marge vastgesteld ten behoeve van het meten van elektriciteit door Liander N.V. in 2011. ACM past op dit besluit geen uitgebreide voorbereidingsprocedure toe, zoals bedoeld in afdeling 3.4 van de Algemene wet bestuursrecht. Dit heeft tot gevolg dat belanghebbenden, alvorens tegen dit besluit in beroep te gaan bij de rechter, bezwaar moeten indienen bij ACM.

3 Juridisch kader

14. In dit hoofdstuk beschrijft ACM de bepalingen die gezamenlijk de wettelijke basis vormen voor dit besluit.

15. Artikel 16, eerste lid, aanhef en onderdeel n, o en p, van de E-wet luidt:

    “De netbeheerder heeft in het kader van het beheer van de netten in het voor hem krachtens artikel 36 of 37 vastgestelde gebied tot taak:
    n. ervoor zorg te dragen dat een afnemer als bedoeld in artikel 95a, eerste lid, voor elke

[8] Besluit met registratienummer 2014.200505.

[9] E-mail met registratienummer 2011400086.

[10] E-mail met registratienummer 2011400112.

[11] E-mail met registratienummer 2012205008.

[12] Besluit met registratienummer 2014.200505.

aansluiting beschikt over een geïnstalleerde meetinrichting, tenzij die afnemer blijkens de voorwaarden*, bedoeld in artikel 31, eerste lid, onderdelen a of b, beschikt over een onbemeten aansluiting;*
o. zorg te dragen voor het beheer en onderhoud van de bij een afnemer als bedoeld in artikel 95a, eerste lid, geïnstalleerde meetinrichting;
p. afnemers, niet zijnde afnemers, als bedoeld in artikel 95a, eerste lid, desgevraagd een meetinrichting ter beschikking te stellen."

16. Artikel 30a van de E-wet luidt:

"Het tarief voor de meting van elektriciteit bij afnemers als bedoeld in artikel 95a, eerste lid, heeft betrekking op:
a. het beheer van de meetinrichtingen;
b. het verschaffen van toegang tot meetgegevens als bedoeld in artikel 26ab, tweede en derde lid."

17. Artikel 40a van de E-wet luidt:

"De tarieven voor de meting van elektriciteit bij afnemers als bedoeld in artikel 95a, eerste lid, als bedoeld in artikel 30a, worden vastgesteld door de Autoriteit Consument en Markt na overleg met de gezamenlijke netbeheerders en met representatieve organisaties van partijen op de elektriciteitsmarkt. Bij ministeriële regeling kunnen nadere regels worden gesteld met betrekking tot de procedure tot vaststelling van de tarieven voor de meting van elektriciteit bij afnemers als bedoeld in artikel 95a, eerste lid, en de wijze van berekening van deze tarieven."

18. Artikel 94 van de E-wet zoals dat tot 1 januari 2012 luidde:

"Een meter die eigendom is van een producent of een leverancier en die voor het tijdstip van inwerkingtreding van artikel 10 is geplaatst bij een afnemer, wordt vanaf dat tijdstip beheerd door de netbeheerder die het transport van elektriciteit van deze afnemer uitvoert.

19. Artikel 94 van de E-wet is met ingang van 1 januari 2012 vervallen.

20. Artikel 1 van de Regeling meettarieven luidt:

"1. Het tarief, bedoeld in artikel 30a van de Elektriciteitswet 1998, dat een netbeheerder in rekening brengt voor de meting van elektriciteit bij afnemers als bedoeld in artikel 95a, eerste lid, van die wet, wordt berekend op basis van het tarief zoals dat voor die afnemers gold voor het voorafgaande kalenderjaar, gecorrigeerd met inflatie.
2. De inflatie is de relatieve wijziging van de consumentenprijsindex (alle huishoudens), berekend uit het quotiënt van deze prijsindex, gepubliceerd in de vierde maand voorafgaand

aan het kalenderjaar waarvoor het tarief geldt, en van deze prijsindex, gepubliceerd in de zestiende maand voorafgaande aan het kalenderjaar waarvoor het tarief geldt, zoals deze maandelijks wordt vastgesteld door het Centraal Bureau voor de Statistiek."

21. Artikel 3 van de Regeling meettarieven luidt:[13]

"*Het tarief, bedoeld in artikel 30a van de Elektriciteitswet 1998, dat een netbeheerder in rekening brengt voor de meting van elektriciteit bij afnemers als bedoeld in artikel 95a, eerste lid, van die wet wordt berekend op basis van de kosten die een netbeheerder heeft gemaakt in het eervorige kalenderjaar in verband met de activiteiten, genoemd in artikel 30a van de Elektriciteitswet 1998.*
2. De raad van bestuur van de mededingingsautoriteit kan het tarief, bedoeld in het eerste lid, corrigeren naar aanleiding van een in een voorgaand jaar opgetreden verschil tussen de inkomsten uit de overeenkomstig het eerste lid of artikel 1, eerste lid, vastgestelde tarieven en de kosten."

22. Artikel 4a, eerste en derde lid, van de Regeling Meettarieven luiden:

"*1. Ten behoeve van de toepassing van artikel 3, tweede lid, in enig jaar, stelt de raad van bestuur van de mededingingsautoriteit voor elk kalenderjaar vanaf 2011 tot en met het kalenderjaar voorafgaand aan de inwerkingtreding van artikel 3 het opgetreden verschil tussen de inkomsten uit de overeenkomstig artikel 1, eerste lid, vastgestelde tarieven en de kosten vast.*

3. Ten behoeve van de vaststelling, bedoeld in het eerste en tweede lid, stelt de raad van bestuur van de mededingingsautoriteit om de kapitaalkosten te kunnen bepalen voor elke netbeheerder de gestandaardiseerde activawaarde vast met betrekking tot de activiteiten, genoemd in artikel 30a van de Elektriciteitswet 1998 en artikel 81e, eerste lid, van de Gaswet."

[13] Treedt in werking op een nader te bapalen tijdstip.

4. Methode tot vaststelling van de marge

23. In dit hoofdstuk wordt uitgelegd hoe ACM de marge voor een netbeheerder vaststelt voor het jaar 2011 in het meetdomein elektriciteit.

24. Bij het bepalen van de marge in het meetdomein zijn de uitgangspunten zoals die zijn beschreven in de toelichting bij de Regeling meettarieven in acht genomen. Hieronder worden deze opgesomd:
    a. Netbeheerders beschikken gedurende de looptijd van de Regeling meettarieven over per saldo kostendekkende meettarieven en verzekerd is dat consumenten niet teveel betalen.
    b. ACM monitort de gerealiseerde kosten en inkomsten van een netbeheerder die aantoonbaar toebehoren aan de activiteiten binnen het meetdomein. ACM monitort de kosten van een netbeheerder op basis van de RAR. Dit zijn de kosten inclusief een redelijk rendement.
    c. ACM bepaalt de kapitaalkosten (mede) op basis van de GAW met betrekking tot de activiteiten in het meetdomein.

25. ACM hanteert een methode om de marge te bepalen die aan de uitgangspunten van de Regeling meettarieven voldoet. ACM licht dit hieronder toe.
    a. ACM bepaalt de kosten inclusief een redelijk rendement. ACM doet dit door het redelijk rendement gelijk te stellen aan de zogenaamde 'Weighted average cost of capital' (WACC). ACM sluit daarbij aan bij de invulling van het begrip redelijk rendement zoals ook bij andere onderdelen van haar regulering wordt gebruikt, waaronder bij het vaststellen van gereguleerde transport- en aansluittarieven voor de regionale netbeheerders. ACM bepaalt de WACC op basis van een redelijk rendement dat voor ondernemingen met een vergelijkbaar risicoprofiel als de regionale netbeheerders in het economisch verkeer gebruikelijk is. In bijlage 2 bij dit besluit wordt dit nader toegelicht. Het bovenstaande draagt bij aan het uitgangspunt dat netbeheerders beschikken over kostendekkende meettarieven (inclusief een redelijk rendement) terwijl verzekerd is dat consumenten niet teveel betalen.
    b. ACM heeft de RAR voor het meetdomein opgesteld.[14] Deze RAR is door ACM vastgesteld als de standaard voor de financiële verslagleggingregels die de netbeheerders moeten volgen. Met deze RAR wordt geborgd dat de marge wordt berekend op basis van de gerealiseerde kosten en inkomsten van een netbeheerder die aantoonbaar toebehoren aan de activiteiten binnen het meetdomein.

[14] Dit document wordt regelmatig geactualiseerd. Zie www.acm.nl.

c. ACM heeft de GAW reeds vastgesteld over het deel van de activa dat in gebruik is genomen vóór de monitoring, de start-GAW.[15] In deze periode was er geen RAR. ACM heeft voor deze periode een andere methode ontwikkeld om de GAW te bepalen waarbij (daar waar mogelijk) is aangesloten bij de uitgangspunten van de RAR. De RAR is in werking getreden vanaf de start van de monitoring. Het nieuwe deel van de GAW wordt derhalve met de RAR bepaald.[16]

26. ACM bepaalt de marge van een netbeheerder in het jaar 2011 in het meetdomein elektriciteit door de inkomsten in het jaar 2011 van deze netbeheerder uit het meetdomein elektriciteit te verlagen met de kosten in het jaar 2011 die deze netbeheerder heeft gemaakt voor het uitvoeren van zijn activiteiten in het meetdomein elektriciteit.[17] ACM bepaalt deze inkomsten en kosten volgens de bepalingen in de RAR. Een deel van deze kosten behoeven echter nadere invulling en toelichting. Daarom wordt hieronder nader uitgelegd hoe de kosten in het meetdomein elektriciteit zijn vastgesteld in het jaar 2011.

Kosten

27. ACM bepaalt de kosten door netbeheerders te verplichten hun financiële gegevens aan ACM te verstrekken conform de RAR en deze gegevens door een externe accountant te laten voorzien van een controleverklaring. Op deze wijze kan ACM jaarlijks op een uniforme wijze de kosten van elke netbeheerder vaststellen. ACM onderscheidt twee categorieën kosten van een netbeheerder: kapitaalkosten (inclusief een redelijk rendement) en operationele kosten.[18] De kosten van een netbeheerder zijn de som van deze twee kostencategorieën.[19] De som van de vermogenskosten en de afschrijvingen zijn de kapitaalkosten van een netbeheerder.[20] De operationele kosten die ACM hanteert zijn gelijk aan de door de netbeheerder volgens de RAR gerapporteerde kosten, welke door ACM zijn beoordeeld. De kapitaalkosten worden mede bepaald op basis van de bepalingen uit de RAR. Een deel van deze kosten behoeven echter nadere invulling, zoals de gehanteerde afschrijvingstermijnen en het redelijk rendement. Daarom wordt hieronder een nadere toelichting gegeven op de bepaling van de kapitaalkosten.

Kapitaalkosten

28. Ter bepaling van de kapitaalkosten dient ACM eerst de GAW te bepalen. Met de GAW in een jaar wordt altijd de GAW aan het einde van het jaar (hierna: ultimo) bedoeld, tenzij anders

---

[15] Besluit met registratienummer 2014.200505.

[16] Zie voor een vergelijkbare wijze ook paragraaf 8.2.2 van het Methodebesluit regionale netbeheerders elektriciteit, ACM/DE/2013/103999/536.

[17] Formule (1).

[18] Zie paragraaf 4.1 van de RAR.

[19] Formule (2).

[20] Formule (3).

vermeld. De GAW bestaat uit twee delen vanwege de start van de monitoring in het jaar 2011. Hieronder wordt dit nader toegelicht.

29. Het eerste deel van de GAW betreft het deel van de activa dat in gebruik is genomen voor de start van de monitoring, ofwel vóór 1 januari 2011. Voorafgaand aan het bepalen van de marge heeft ACM deze start-GAW voor elke netbeheerder vastgesteld op basis van historische gegevens.[21] De start-GAW behandelt ACM in de berekeningen als een investering gedaan in het jaar 2010. ACM heeft deze waarde vastgesteld per ultimo 2010. Tevens heeft ACM per netbeheerder de resterende afschrijvingstermijn voor deze investering bepaald vanaf 1 januari 2011. Deze termijn bedraagt 9 jaar, zodat de start-GAW ultimo 2019 volledig is afgeschreven. Conform de RAR wordt deze investering in gelijke delen afgeschreven over deze termijn.

30. Het tweede deel van de GAW betreft het deel van de activa dat door de netbeheerders in gebruik is genomen vanaf het jaar 2011, niet zijnde de activa bedoeld in het voorgaande randnummer. Voor deze activa geldt in beginsel per soort actief een afschrijvingstermijn conform de RAR. Voor de categorie hoofdactiva[22] zijn echter vooralsnog geen afschrijvingstermijnen opgenomen in de RAR,[23] voor de overige activa wel. Met onderhavig besluit stelt ACM deze ontbrekende afschrijvingstermijnen vast. In de navolgende randnummers licht ACM dit toe.

31. ACM heeft Netbeheer Nederland gevraagd om een voorstel te doen voor de afschrijvingstermijnen van hoofdactiva aangelegd vanaf 2011. Netbeheer Nederland heeft een concreet voorstel gedaan ten aanzien van activa die de slimme meters betreffen. Het betreft afschrijvingstermijnen zoals die door netbeheerders over het algemeen worden gehanteerd. ACM ziet derhalve geen aanleiding om dat voorstel niet over te nemen.

32. Ten aanzien van activa die de conventionele meters betreffen stelt Netbeheer Nederland voor om deze volledig af te schrijven over de tijd die resteert tot aan het jaar 2020, ongeacht het jaar waarin de investering heeft plaatsgevonden. Netbeheer Nederland verwacht namelijk dat de geplaatste conventionele meters uiterlijk in het jaar 2020 alsnog vervangen zullen worden door slimme meters. Het jaar 2020 wordt door netbeheerders beschouwd als het jaar waarin de uitrol van slimme meters gereed zal zijn. Dit betekent dat de resterende afschrijvingstermijn van een nieuwe investering ten aanzien van conventionele meters ieder jaar een jaar korter zal zijn. Concreet betekent het voorstel van Netbeheer Nederland om als afschrijvingstermijn voor een nieuwe investering in het jaar 2011 ten aanzien van conventionele meters 9 jaar te hanteren.

---

[21] Zie Besluit vaststelling GAW meetdomein, registratienummer 2014.200505.

[22] Onder hoofdactiva worden de meetinrichtingen en toebehoren verstaan.

[23] In bijlage 2 van de RAR is aangegeven dat de afschrijvingstermijnen voor de hoofdactiva ter nadere bepaling zijn.

33. ACM kan zich in beginsel vinden in dit voorstel van Netbeheer Nederland, maar plaatst er wel een kanttekening bij. Gedurende de uitrolperiode is het nog steeds mogelijk dat conventionele meters worden geplaatst. Omdat vooralsnog onduidelijk is op welke schaal dit eventueel gebeurt, kan ACM in haar margebesluiten over jaren vanaf 2012 jaarlijks de afschrijvingstermijn voor hoofdactiva gerelateerd aan conventionele meters[24] heroverwegen op basis van de actuele situatie. Zo koppelt ACM het voorstel van Netbeheer Nederland aan de aanname dat plaatsing van conventionele meters een aflopend fenomeen is en dat de uitrol van de slimme meter grosso modo gereed is in 2020. Afwijkingen van deze aannames kunnen aanleiding vormen tot bedoelde heroverweging. Heroverweging kan concreet betekenen dat in één of meerdere margebesluiten vanaf 2012, ACM de regulatorische afschrijving van de dan geldende GAW van de hoofdactiva gerelateerd aan conventionele meters alsnog kan versnellen of vertragen. ACM zal dit in voorkomende gevallen niet doen met terugwerkende kracht. Een eventuele versnelling of vertraging zal dus geen impact hebben op vastgestelde marges over eerdere jaren.

34. Gelet op bovenstaande randnummers stelt ACM de onderstaande afschrijvingstermijnen vast voor nieuwe investeringen ten aanzien van de hoofdactiva vanaf het jaar 2011. Voor de volledigheid zijn onder de categorie “overige activa” de reeds in de RAR bepaalde afschrijvingstermijnen voor de overige activa ook in deze tabel opgenomen.

Tabel 1: Afschrijvingstermijnen van hoofdactiva vanaf het jaar 2011

Hoofdactiva	**Afschrijvingstermijn** (jaren)
Meetinrichtingen en toebehoren (incl. aanschaf en installatie):	
• Conventionele meters*	9
• Slimme meters	15
Bij gebruikers aanwezige TF-ontvangers*	9
MSR-kits (t.b.v. PLC)	15
Communicatiemodules slimme meter	10
Overige activa	
Terreinen	Geen afschrijving
Procesondersteunende informatiesystemen	5
Andere vaste bedrijfsmiddelen	10
Gebouwen en magazijnen	30

*Afschrijvingstermijn voor nieuwe investering wordt ieder jaar met één jaar verkort

[24] Inclusief de activa “Bij gebruikers aanwezige TF-ontvangers”. Deze activa horen bij conventionele meters met een dubbel telwerk.

35. De vermogenskosten in een bepaald jaar berekent ACM door het redelijk rendement te vermenigvuldigen met de GAW van dat jaar.[25] ACM hanteert een reële WACC als redelijk rendement (zie randnummer 38). Hierdoor indexeert ACM voor elk investeringsjaar de GAW met het consumentenprijsindexcijfer (hierna: cpi). Voor het jaar 2011 berekent ACM de kapitaalkosten als volgt. Zij bekijkt elk jaar waarin de netbeheerder een investering heeft gedaan afzonderlijk. Het jaar waarin een bepaalde investering is geactiveerd, noemt ACM een investeringsjaar. Voor elk investeringsjaar van vóór 2011 (in casu, 2010) drukt ACM de waarde van de investeringen uit dat jaar uit in het prijspeil van het jaar 2011. Hier telt ACM de waarde van de investering uit het jaar 2011 bij op. Vervolgens vermindert zij deze met de afschrijvingen in het jaar 2011 over alle investeringsjaren tot en met 2011 (in casu, 2010 en 2011), eveneens uitgedrukt in het prijspeil van het jaar 2011, zodat de reële waarde van de investeringen aan het einde van het jaar 2011 resulteert.[26] Dit is de GAW in het jaar 2011. ACM berekent de vermogenskosten door de WACC te vermenigvuldigen met deze GAW.

Desinvesteringen

36. Om te zorgen dat netbeheerders de kosten van desinvesteringen uit de meettarieven vergoed krijgen, kiest ACM ervoor om gedesinvesteerde activa niet te verwijderen uit de GAW. De netbeheerders blijven op deze manier voor het gedesinvesteerde actief een vergoeding krijgen over de resterende afschrijvingstermijn, als ware het niet gedesinvesteerd. ACM overweegt in dezen dat de margeregeling zoals beschreven in de Regeling Meettarieven onder andere tariefstabiliteit beoogt in een periode waarin de slimme meter wordt uitgerold. Dat brengt naar de mening van ACM met zich mee dat het geleidelijk uitfaseren van de restwaarde van gedesinvesteerde meters en toebehoren in de GAW beter voldoet aan de doelstellingen van de Regeling Meettarieven dan het schoksgewijs verwijderen van de restwaarde uit de GAW (en het voorts eenmalig vergoeden daarvan). ACM overweegt voorts dat deze wijze van omgaan met desinvesteringen in lijn is met de wijze waarop ACM dit doet in het transport- en aansluitdomein, zij het om een andere reden.

37. ACM houdt bij het berekenen van de kapitaalkosten wel rekening met eventuele opbrengsten uit desinvesteringen. ACM doet dit door de opbrengsten uit desinvesteringen bij iedere netbeheerder in mindering te brengen op zijn kapitaalkosten. Hierdoor wordt voorkomen dat afnemers betalen voor een gedesinvesteerd actief waarvoor de netbeheerder reeds een opbrengst heeft gekregen uit bijvoorbeeld verkoop.

Redelijk rendement

38. De methode waarmee ACM het redelijk rendement heeft bepaald staat in bijlage 2 beschreven. ACM heeft het redelijk rendement gelijk gesteld aan de WACC. ACM geeft in bijlage 2 een motivering voor de gemaakte keuzes. Uit deze methode volgt de WACC. ACM stelt de reële WACC (voor belasting) voor de netbeheerders voor het jaar 2011 vast op 5,4%.

---

[25] Formule (4).

[26] Formules (5) en (6).

Autoriteit
Consument & Markt

5 Dictum

38. De Autoriteit Consument en Markt stelt de marge in het meetdomein elektriciteit als bedoeld in artikel 4a, eerste lid, van de Regeling meettarieven, voor Liander N.V. over het jaar 2011 overeenkomstig de beschrijving in dit besluit en de bijbehorende bijlagen vast op € 31.017.532,-. ACM stelt de afschrijvingstermijnen voor nieuwe investeringen ten aanzien van hoofdactiva vanaf het jaar 2011, die niet zijn vastgelegd in de RAR, vast overeenkomstig het onderdeel “hoofdactiva” in tabel 1 bij randnummer 34 van dit besluit.

39. Van dit besluit wordt mededeling gedaan in de Staatscourant. Voorts wordt dit besluit gepubliceerd op de internetpagina van de Autoriteit Consument en Markt.

12/20

Den Haag, 9 april 2014

Autoriteit Consument en Markt
namens deze,

w.g.

drs. F.E. Koel
Teammanager Directie Energie

Tegen dit besluit kan degene, wiens belang rechtstreeks bij dit besluit is betrokken, binnen zes weken na de dag van bekendmaking van dit besluit een gemotiveerd bezwaarschrift indienen bij de Autoriteit Consument en Markt, Directie Juridische Zaken, Postbus 16326, 2500 BH, Den Haag. In dit bezwaarschrift kan een belanghebbende op basis van artikel 7:1a, eerste lid, van de Algemene wet bestuursrecht, de Autoriteit Consument en Markt verzoeken in te stemmen met rechtstreeks beroep bij de administratieve rechter.

Autoriteit
Consument & Markt

Bijlage 1 Behorende bij het Margebesluit 2011, kenmerk 2014202046
Berekening van de marge in rekenkundige formules

Autoriteit
Consument & Markt

Inleiding

1. Deze bijlage bevat in rekenkundige formules de methode waarmee de marge in het jaar 2011 wordt bepaald. Daarnaast bevat deze bijlage de relevante parameters die nodig zijn in de formules om de marge te berekenen.

2. De formules zijn genummerd. In het besluit verwijst ACM telkens in de voetnoten naar de formulenummers in deze bijlage.

3. De gebruikte variabelen worden onder de formules gedefinieerd. Om de definities leesbaar te houden, is hierbij geen expliciete verwijzing opgenomen naar het meetdomein elektriciteit. Alle componenten van de marge betreffen componenten binnen het meetdomein elektriciteit. De inkomsten betreffen derhalve de inkomsten behaald met meettarieven in het meetdomein elektriciteit. De kosten betreffen de kosten die door een netbeheerder zijn gemaakt voor activiteiten in het meetdomein elektriciteit.

4. Om de formules leesbaar te houden is in de formules het cpi weggelaten. In werkelijkheid gebruikt ACM relevante cpi's om bedragen uit verschillende jaren in eenzelfde prijspeil uit te drukken. ACM gebruikt hiervoor de definitie uit de Gas- en Elektriciteitswet: de relatieve wijziging van de consumentenprijsindex (alle huishoudens), berekend uit het quotiënt van deze prijsindex, gepubliceerd in de vierde maand voorafgaande aan het jaar t, en van deze prijsindex, gepubliceerd in de zestiende maand voorafgaande aan het jaar t, zoals deze maandelijks wordt vastgesteld door het Centraal Bureau voor de Statistiek.

Berekening van de Marge

(1) $M_{2011} = I_{2011} - K_{2011}$

(2) $K_{2011} = KK_{2011} + OK_{2011}$

(3) $KK_{2011} = VK_{2011} + AK_{2011}$

(4) $VK_{2011} = WACC_{2011}^{reëel} \times GAW_{2011}$

(5) $GAW_{2011} = \sum_{l=2010}^{2011} GAW_{2011,l}$

(6) $AK_{2011} = \sum_{l=2010}^{2011} AK_{2011,l}$

waarbij:

M_{2011}	De marge van een netbeheerder in jaar 2011;
I_{2011}	De inkomsten van een netbeheerder in jaar 2011;
K_{2011}	De kosten van een netbeheerder in jaar 2011;
KK_{2011}	De kapitaalkosten van een netbeheerder in jaar 2011;
OK_{2011}	De operationele kosten van een netbeheerder in jaar 2011;
VK_{2011}	De vermogenskosten van een netbeheerder in jaar 2011;
$WACC_{2011}^{reëel}$	De reële vermogenskostenvergoeding (‘Weighted Average Cost of Capital’) vóór belastingen voor het jaar 2011 als percentage afgerond op 1 decimaal;
AK_{2011}	De afschrijvingen van een netbeheerder in jaar 2011;
GAW_{2011}	De gestandaardiseerde activawaarde van een netbeheerder in jaar 2011;
$GAW_{2011,l}$	Het deel van de gestandaardiseerde activawaarde van een netbeheerder in jaar 2011 dat betrekking heeft op de investeringen uit jaar *l* in prijspeil jaar 2011;
$AK_{2011,l}$	De gestandaardiseerde afschrijvingen van een netbeheerder in jaar 2011 op investeringen uit jaar *l* in prijspeil jaar 2011.

Autoriteit
Consument & Markt

Tabel 1: Relevante parameters in formules

Parameter	Eenheid	Hoogte
M_{2011}	EUR	31.017.532
I_{2011}	EUR	72.839.915
K_{2011}	EUR	41.822.383
KK_{2011}	EUR	9.498.952
OK_{2011}	EUR	32.323.430
VK_{2011}	EUR	3.148.877
$WACC_{2011}^{reëel}$	%	5,4
AK_{2011}	EUR	6.350.067
GAW_{2011}	EUR	58.312.530

Autoriteit
Consument & Markt

Bijlage 2 Behorende bij Margebesluit 2011, kenmerk 2014202046
Vaststelling van de WACC

17/20

Autoriteit
Consument & Markt

Inleiding

1. Deze bijlage bevat de bepaling van de vermogenskostenvoet (oftewel: WACC) waarmee de marge in het jaar 2011 wordt bepaald. Waar ACM in onderhavige bijlage verwijst naar formules, doelt zij op de formules in bijlage 1 bij het (ontwerp-)methodebesluit regionaal netbeheer Elektriciteit. Waar in die formules “2014, …,2016” staat moet “2011” gelezen worden.[27]

2. Voor de vaststelling van de WACC sluit ACM aan bij de methode voor de berekening van de WACC zoals ACM hanteert bij de vaststelling van het methodebesluit voor de zesde reguleringsperiode voor regionale netbeheerders elektriciteit[28] (hierna: het methodebesluit). Op het moment van vaststellen van onderhavig besluit is deze methode naar het oordeel van ACM het meest geschikt om de WACC op te baseren, mede omdat de methode ter bepaling van de WACC een generieke methode is en daarnaast de meetdienst in hoge mate is gerelateerd aan het netbeheer waardoor de risicoprofielen vergelijkbaar zijn. Dit laatste wordt door Brattle[29] ook bevestigd. In het onderhavige besluit verwijst ACM ter motivering van de methode om die reden naar het methodebesluit. Daar waar ACM van deze methode in het methodebesluit afwijkt of additionele overwegingen heeft, neemt ACM dat in deze bijlage op.

3. ACM gaat bij de vaststelling van de WACC uit van een efficiënt gefinancierde netbeheerder in plaats van de werkelijke vermogenskosten. ACM heeft Brattle verzocht om voor dit besluit op basis van de methode voor de berekening van de WACC in het methodebesluit de hoogte van de parameters van de WACC voor de meetdienst te onderzoeken. Op basis van de methode voor de berekening van de WACC en het onderzoek naar de hoogte van de WACC door Brattle stelt ACM de WACC voor onderhavig besluit vast op 5,4%.

[27] Registratienummer ACM/DE/2013/103999/536.

[28] Methodebesluit regionale netbeheerders elektriciteit, registratienummer ACM/DE/2013/103999/536.

[29] Brattle, *The WACC for Regulated Metering Activities*, 13 januari 2014.

Algemeen

4. Voor de vaststelling van de WACC sluit ACM aan bij de methode voor de berekening van de WACC zoals ACM hanteert bij de vaststelling van het methodebesluit. Onderstaand gaat ACM in op algemene uitgangspunten bij de vaststelling van de WACC voor de margebesluiten.

5. ACM stelt het redelijk rendement voor de meetdienst gelijk aan de zogenaamde 'Weighted Average Cost of Capital' (de gewogen gemiddelde vermogenskosten, hierna: WACC). ACM hanteert een reële WACC voor belasting. De WACC stelt efficiënte bedrijven in staat om een redelijk rendement te behalen op het geïnvesteerde vermogen dat benodigd is als vergoeding voor de vermogensverschaffers. De WACC is een procentuele vergoeding op het vermogen en omvat zowel een vergoeding voor het vreemd vermogen als voor het eigen vermogen. De gehanteerde WACC is om deze reden een gewogen gemiddelde van de kostenvoet van vreemd vermogen en de kostenvoet van het eigen vermogen, op basis van een door ACM vastgestelde gearing (mate van financiering met vreemd vermogen).[30]

6. ACM is zich bewust van het feit dat het van groot belang is dat de WACC op het juiste niveau wordt vastgesteld. Een te hoge WACC leidt ertoe dat netbeheerders een hoger dan redelijk rendement behalen, waardoor afnemers te veel betalen voor de geleverde diensten. Een te lage WACC leidt ertoe dat netbeheerders een lager dan redelijk rendement behalen. In dat geval zouden zij niet in staat zijn een marktconforme vergoeding te betalen aan hun vermogensverschaffers. Bij (her)financiering van de kapitaalbehoefte zullen vermogensverschaffers bij een te lage WACC onvoldoende bereid zijn om kapitaal ter beschikking te stellen.

7. Voor de vaststelling van de WACC dient ACM een keuze te maken over de peildatum tot en met wanneer gegevens worden betrokken. ACM kiest ervoor om voor het margebesluit elektriciteit voor het jaar 2011 een peildatum van 31 december 2010 te hanteren. ACM doet dit om de volgende reden. In beginsel streeft ACM ernaar recente ontwikkelingen in de parameters bij de totstandkoming van dit besluit mee te nemen. Het margebesluit betreft, in tegenstelling tot het methodebesluit, een ex-post vaststelling van de WACC. Concreet betekent dit dat de vaststelling van de WACC een periode in het verleden betreft. De WACC is het rendement dat vermogensverschaffers eisen, gegeven de (destijds) aanwezige onzekerheden. Voor het geëiste rendement over het jaar 2011 was er daarom nog geen uitsluitsel over de onzekerheden in 2011. Om die reden neemt ACM geen gegevens mee van de periode waarop de WACC zelf betrekking heeft. De meest recente te betrekken gegevens betreffen daarom 31 december 2010.

[30] Formule (1).

Autoriteit
Consument & Markt

Vaststelling van de hoogte van de WACC

8. Tabel 1 bevat de hoogte van de verschillende parameters van de WACC zoals op basis van het onderzoek van Brattle tot stand komt. ACM ziet geen reden om van de uitkomsten van het onderzoek van Brattle af te wijken.

Tabel 1: WACC margebesluit elektriciteit 2011

Nominale risicovrije rente	3,6%
Rente-opslag	1,1%
Opslag transactiekosten	0,15%
Kostenvoet vreemd vermogen	**4,8%**
Marktrisicopremie	5,0%
Asset bèta	0,36
Equity bèta	0,62
Kostenvoet eigen vermogen	**5,6%**
Verhouding vreemd vermogen t.o.v. het totale vermogen	50%
Belastingvoet	25,0%
Nominale WACC vóór belastingen	**6,9%**
Inflatie	1,4%
Reële WACC vóór belastingen (WACC)	**5,4%**

9. Op basis van bovenstaande wordt de WACC vastgesteld op 5,4%.
10.